

Skolehistorie.au.dk

Rum for fremtidige samarbejder om forskning og formidling

Seminar 24.02-2023, lokale D118 kl. 10-15

Seminarets formål er at sætte spot på mulige forskningssamarbejder, som på sigt kan føre til nye udstillinger – og samarbejder omkring hjemtagning af fondsmidler.

Vi har inviteret en række oplægsholdere, nemlig lektor Marianne Høyen som sammen med museumsinspektør Rune Clark fra Museum Give har arbejdet på udformningen af en udstilling om lærer Degnbols naturhistoriske samling; lektor Jakob Evertsson fra Uppsala Universitet, der beskæftiger sig med anskuelsestavlerne i en pædagogisk historisk sammenhæng og Ph.d. – student Liane Strauss, som også arbejder med anskuelsestavler og skolens øvrige genstande.

Dagen byder foruden på kaffe og frokost også på et besøg i samlingerne, hvor man kan være vidne til det store konserveringsprojekt, som foregår pt. med udrulning af tavler og kort, der hidtil har været oprullet på stokke. Arbejdet er støttet af Augustinusfondet, Mærsk fondet og Louis Hansens fond.

Seminaret arrangeres af Jens Bennedsen og Ning de Coninck-Smith.

Program

Kl. 10: Kaffe og velkomst – formålet med dagen: Ning

Kl. 10.15-11: "*Undervisning med hjælp av bilder: en mikrostudie av skolplanschens (anskuelsestavlers) framväxt i den svenska folkskolan i slutet av 1800-talet*"
Lektor Jakob Evertsson, Uppsala Universitet

Kl. 11-12: "Wallcharts and research in Educational history" Ph.D. -student Liane Strauss, University of Freiburg

Kl. 12 – 13: Frokost og besøg i samlingen

Kl. 13 - 14: "Den levende natur i skolen – biologien før og nu". Præsentation af samarbejdet med Give egnens museum ved Lektor Marianne Høyen, DPU og museumsinspektør Rune Clark, Museum Give

Kl. 14-15: Kage, kaffe og drøftelser af fremtidige forsknings- og formidlingstiltag

Deltagelse er gratis, men kræver tilmelding.

Tilmelding sker til lecb@kb.dk. Oplys om du deltager fysisk eller digitalt.

Undervisning med hjälp av bilder: en mikrostudie av skolplanschens (anskuelsetavlens) framväxt i den svenska folkskolan i slutet av 1800-talet

Lektor Jakob Evertsson, Uppsala Universitet

I dag tar vi närmast bilder för givna i skolans undervisning men för 170 år såg det helt annorlunda ut, då rådde det snarast stor brist på bilder avsedda för pedagogiskt bruk. Från mitten av 1800-talet började visuella undervisningsteknologier införas i skolor över hela i världen bland vilka skolplanschen kan betraktas som det främsta redskapet.

Den nordiska forskningen är dock fortfarande mycket begränsad när det kommer till hur materialet konkret infördes i skolorna i skilda kontexter. Denna presentation tar sin utgångspunkt i undervisningsmaterial bevarat på ett lokalt skolmuseum i Nysätra, som geografiskt ligger mellan städerna Uppsala och Enköping. Museet öppnades i slutet av 1960-talet och har karakteriserats som ett av de bästa i Sverige. Inventarielistan över bevarat undervisningsmaterial visar att bilder i biblisk historia utgjorde huvuddelen av planscherna i mitten av 1800-talet men att naturmotiv blev lika vanligt förekommande mot slutet av 1800-talet. Detta är ett bevis på att en bredare läroplan implementerades under perioden.

Genom att undersöka undervisningsteknologier på skolmuseer kan vi lära oss mer om tillgången på detta material och vilka prioriteringar som gjordes av inköpen. Presentationen använder ett mikrohistoriskt perspektiv för att förstå införandet av skolplanschen i en begränsad kontext. Samtidigt vill den också säga något om en bredare internationell utveckling där bilder importerades och exporterades mellan länder.

Wallcharts and research in Educational history

Ph.D. -student Liane Strauss, University of Freiburg

Liane Strauss is currently working on her Ph.D on wallcharts and educational history. She will talk about her research topics, and how she became interested in the subject of educational history. She will focus on how wallcharts can be a great source in educational history in combination with the teachers' manuals.

Den levende natur i skolen – biologien før og nu

To udstillinger – samme tema, online og fysisk

Lektor Marianne Høyen, DPU og museumsinspektør Rune Clark, Museum Give

Jens Peder Degnbols (1883-1952), Neder Donnerup er blevet kaldt enestående, idealistisk og progressiv, både i sin samtid og efter hans død. Hans måde at drive skole på, hvor han ville gøre børnenes egen nysgerrighed og engagement til drivkraften i hans didaktiske virke. Degnbol var iblandt dem, som tilsluttede sig reformpædagogikkens kritik af tidens autoritære kateterundervisning. Degnbol var ihærdig og vedholdende i sin argumentation for, at skolen ikke blot var en forberedelse til livet – livet skulle også leves i skolen, og han tilrettelagde sin skole og lærergerning derefter. Dette var endvidere centralt i hans kamp for de små landsbyskoleks eksistensberettigelse.

Degnbol var en flittig skribent, og han blandede sig aktivt i debatter om lærergerningen, skolereformer, didaktiske principper og skolens formål, og for det blev han både beundret og kritiseret. I et brev til Degnbol fra seminarielærer Nikolaj Strøm, står der: *"Deres Skole synes mig at komme Idealet forbavsende nær, og jeg griber mig i at ønske, at jeg var seks Aar og boede i Deres Skoledistrikt. Sikken en Glæde at se frem til!"*ⁱ.

I Degnbols samling kunne man finde lidt af hvert: Dyr og genstande fra Danmark, men også fra mange dele af verden. Vigtigt for ham var de didaktiske potentialer, overraskelsen og den gode historie knyttet til dyret og dets levevis.

Se endvidere: [Video: Peder Degnbols samling \(au.dk\)](#)

ⁱ Nikolaj Strøm I: Degnbol, Peder: Stort og smaat fra den lille Skole, bd. I, Grindsted, 1925,